

BRIEVEN VAN LEZERS

Theo Jansen over Den Bosch

Het Beneluxfestival is voorbij; 'Smalfilm' schrijft 'Den Bosch waarheen?'. Dit lijkt wel duidelijk: naar een festival voor beroepsfilmers. Vooral door de eenzijdige uitlatingen van pers en T.V. zullen de amateurs er m.i. voor passen naar het tweede plan te worden geschoven. Ons bekruipt nl. het gevoel dat bij de onvermijdelijke vergelijking gemeten wordt met twee maten, waarbij eigenaardig genoeg juist de amateur de meest kritische maatstaf krijgt aangelegd. We stellen de volgende vragen:

1e. Treft de bepaling in het Benelux Film Festival reglement: 1e prijs winnaars in nationale en internationale wedstrijden mogen niet meedingen' de amateur niet méér dan de beroepsfilmer, omdat de laatste nu eenmaal minder aan wedstrijden mee kan doen? (Realiseren we ons overigens wel dat die wedstrijden onze filmactiviteiten een zekere knutselsfeer meegeven?)

Romanschrijvers en schilders houden meestal ook geen wedstrijden en wie schrijft nu verzen, ik bedoel geen 'versjes', voor zijn 'hobby'?)

2e. Waarom was er voor de beroepsfilmers wél de gelegenheid hun met een 1e prijs reeds bekroonde films 'hors concours' in te zenden, en was dit aan de amateurs niet toegestaan? Dit is toch een duidelijke discriminatie vooraf!

3e. Is het niet zo dat de amateur om het festival bij te wonen uit zijn normale werk moest breken, terwijl de beroepsman op zijn normale werk zou zijn weggebleven, wanneer hij er niet was geweest? Is het daarom zo gek dat de vaak ook wel jongere beroepsmensen door aantal en rumoer overheersten?

4e. Is de kritiek, ook in 'Smalfilm', over de vertoonde films niet wat eenzijdig? Weet u, ik dacht zo, wanneer Kees Hin nu eens amateur zou zijn geweest, dan zouden wij er zo over geschreven hebben: 'Een documentaire film zoals we er al zoveel hebben gezien, technisch knap werk, maar zonder hoogtepunten, vlak, als het Hollandse landschap er in en lang, veel te lang, en al die tijd een keurig commentaar.

Waarom deze film bij de officiële middag nog eens vertoond werd, was ons een raadsel evenals zovele (beroeps-) mensen die demonstratief de zaal verlieten.' Zoiets zou er staan, m.i. even partijdig als nu uitsluitend de vermelding van de prijs die deze film kreeg.

5e. Is het mogelijk een inzicht te krijgen hoe de heren critici de amateurfilmer nu eigenlijk wel zouden willen zien? Zij accepteren moeilijk te doorgronden beroepsfilms als volkomen volwaardig (Zie 'Critisch Filmforum',

dec. '65 nr. 9, pag. 165. De heer Bertina heeft het hier over de onjuiste beoordeling van de nog steeds gewaardeerde film 'Le Bonheur').

Zodra de amateurfilm aan bod komt, moet alles bij eerste projectie klaar en helder zijn, want is dat niet het geval, dan heeft de amateur te hoog gegrepen en moet hij een stapje terug. (Zie hetzelfde nummer van Critisch Film Forum, waar de heer Van der Ham op pag. 175 het heeft over mijn film 'Vlieger Adieu' en waarbij de film 'Niets om aan te trekken' van de heer Leydeckers als voorbeeld wordt gesteld.)

Gaat deze amateur het stapje terug dan luidt het commentaar dat de amateurfilm tekorten vertoonde aan durf en originaliteit en vooral in de keuze van zijn onderwerp, die meestal naar de huisbakken kant uitviel (de heer Boost voor de T.V.)

Wij moeten er voor oppassen dat we de commentaren van anderen niet meer op ons laten inwerken dan de films van anderen. En filmen we intussen verder — met veel doorzettingsvermogen — met heel veel zelfkritiek en vooral zoveel mogelijk van binnenuit; want het grootste verwijt wat ons amateurs kan treffen is m.i. niet dat we huisbakken of onbegrijpelijk zijn, maar dat wij, vrije filmers, in onze film te weinig als levende mensen naar voren komen, te weinig als mensen die filmisch vormgeven wat hen schokt, boeit of ergert en teveel als knutselaars, als gearriveerde burgers met een ingewikkelde hobby.

THEO JANSEN, Schimmert (L.)

Naschrift redactie.

Zoals de heer Jansen de zaken voorstelt, kunnen wij het vrijwel geheel met hem eens zijn, alleen het gestelde in vraag 4 kunnen wij niet goed vatten. De kritiek in 'Smalfilm' was misschien wat eenzijdig omdat amateurfilms van het niveau van 'Vlieger Adieu', waardoor dan ook, vrijwel geheel ontbraken, helaas, helaas.

De heren critici zien de amateurfilm meestal als min of meer zinvolle huisvlijt, welke het niet waard is in de grote publiciteit aandacht te krijgen. Wat vaak wel terecht is maar soms niet; aan dit 'soms' wordt door hen o.i. wél te weinig aandacht besteed. Maar ze zijn verontschuldigd, want zoeken kost veel tijd en naar 'de goede' amateurfilm moet helaas vaak heel erg gezocht worden. De amateurfilms in Den Bosch betekenden ook al geen openbaring voor hen, zodat we wat dat betreft geen stap verder zijn gekomen. Nu moeten ze ook wel zoeken naar 'de goede' beroepsfilm, maar die

komen ze qualitate qua vanzelf wel tegen.

Overigens was 'Den Bosch' nooit en te nimmer tevoren bedoeld als 'vergelijking' tussen amateur- en beroepsfilm, maar als 'ontmoeting' tussen amateur- en beroepsfilm. Daarover is van diverse — ook redactionele — zijden in de 'Smalfilm'-nummers van deze jaargang voldoende uitgeweid. Dat dit doel niet geheel of geheel niet bereikt werd valt in het kader 'onvoorziene omstandigheden'. Misschien een volgende keer wel? Wij blijven het hopen!

Wij menen de discussie over dit onderwerp met de publicatie van de brief van de heer Jansen nu te kunnen sluiten. ■